

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Edvard Høgestøl, 55 57 20 45

Vår dato

Dykkar dato
17.12.2015

Vår referanse
2015/16266 331.1
Dykkar referanse

Modalen kommune
Postboks 44
5729 Modalen

Modalen kommune - budsjett og økonomiplan 2016 - 2019

Fylkesmannen har motteke særutskrift av kommunestyresak om budsjett for 2016 og økonomiplan, vedteke i kommunestyremøte 10. desember 2015.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning etter kommunelova § 60.

Etter § 15 i forskrifter om årsbudsjettet skal årsbudsjettet, slik det er vedteke av kommunestyret, ligga føre som eige dokument innan 15. januar. Økonomiske oversyn må vera utarbeidd innan 1. mars i budsjettåret.

Etter kommunelova § 45 tredje punkt skal innstillinga til årsbudsjett ha vore lagt ut til offentlig gjennomsyn i minst 14 dagar før handsaming i kommunestyret.

Det er lagt opp til auke i skatteøyret for kommunane frå 11,35 prosent i 2015 til 11,8 prosent i 2016.

Frie inntekter

Kommunen har budsjettert med kr. 24,34 mill. i skatt på eige og inntekt for 2016, der kr. 15,54 mill. er naturressursskatt.

I 2015 var det ein samla skatteauke for kommunane i landet på 6,0 prosent. Det er no rekna med ein skatteauke for kommunane frå 2014 til 2015 også med 6,0 prosent.

Kommunen sitt skattenivå i 2015 var 226,7 prosent av landsgjennomsnittet.

I rammeoverføringa til kommunane er det symmetrisk inntektsutjamning. Kommunar med skattenivå over landsgjennomsnittet får eit trekk i 2016 tilsvarande 60 prosent av differansen mellom eige skattenivå og landsgjennomsnittet.

Kommunar med skattenivå under landsgjennomsnittet får kompensasjon i 2016 tilsvarande 60 prosent av differansen mellom landsgjennomsnittet og eige skattenivå. Kommunar med skattenivå under 90 prosent av landsgjennomsnittet får også tilleggskompensasjon tilsvarande 35 prosent av differansen mellom 90 prosent av landsgjennomsnittet og eige skattenivå.

Kommunen sine frie inntekter består av ordinær skatt (inkl. naturressursskatt) og statleg rammeoverføring, medrekna inntektsutjamning. Sum frie inntekter er budsjettert til kr. 41,13 mill.

Inntektsprognosen for 2016 er no oppdatert med førebelse innbyggjartal per 01.01.2016 og innkomen skatt i 2015. Grunnlaget for inntektsutjamninga vil vere innbyggjartal per 01.01.2016. For innbyggjartilskot og utgiftsutjamninga med aldersfordeling er grunnlaget innbyggjartal per 01.07.2015.

Dei budsjetterte frie inntektene er på linje med den siste inntektsprognosen.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med kr. 20,96 mill. i eigedomsskatt for 2016. Budsjettert eigedomsskatt i 2015 var kr. 23,35 mill. (i justert budsjett, kr. 22,82 mill.).

Årsaka til nedgangen kjem i stor grad av at det største skatteobjektet ligg i «korridoren» mellom minimum og maksimumsgrensa for betaling av eigedomsskatt. Da vert spotprisen viktig, og det har vore låge kraftprisar dei siste åra.

Eigedomsskatten for 2016 er vedteken med sju promille på verk og bruk.

I økonomiplanperioden er eigedomsskatten tenkt å falle ytterligare – dels kraftig.

Pris og kostnadsvekst

Den samla pris- og kostnadsveksten i kommunane (kostnadsdeflatoren) er i statsbudsjettet 2,7 prosent. I det inngår pårekna lønsvekst også med 2,7 prosent.

Avdrag

I økonomireglane er det gitt minimumskrav for storleiken på årlege avdrag. Etter kommunelova § 50 sjuande ledd kan attståande løpetid for kommunen si samla gjeldsbyrde ikkje overstiga den vegde levetida for kommunen sine anleggsmidlar ved det siste årsskiftet.

Kommunelova set eit minstekrav til totale låneavdrag for kommunen. Ein hovudregel vil vere at årlege låneavdrag som eit minimum må utgjere om lag 3,5 - 4 prosent av lånegjelda (når formidlingslåna og avdraga på slike lån ikkje er rekna med). Fylkesmannen tilrår kommunane at dei ordinære avdraga minst er på dette nivået.

Det er budsjettert med kr. 1,5 mill. i ordinære avdrag (utanom avdrag på formidlingslån).

Budsjetterte avdrag oppfyller det tilrådde minstenivået.

Driftsresultat

Kommunelova § 46 punkt 6 legg til grunn at det blir budsjettert med eit driftsresultat som minst er tilstrekkeleg til å dekkja renter, ordinære avdrag og nødvendige avsetjingar (inkl. inndekning av underskot).

Paragraf 3 i forskriftene om årsrekneskapen presiserer nærare det driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen skal omfatta. Som hovudregel må til dømes ei inntekt og innbetaling som ikkje er ordinær bli ført i investeringsrekneskapen.

Netto driftsoverskot i budsjettet er om lag kr. 2,66 mill.

Kommunane er i tidlegare år tilrådd å ha eit netto driftsoverskot i prosent av driftsinntektene på minst tre prosent, basert på prinsippet om formuebevaring. Momskompensasjon frå investeringar har til og med 2013 vore inntektsført i driftsrekneskapen. Frå og med 2014 blir momskompensasjonen frå investeringar i staden inntektsført direkte i investeringsrekneskapen.

På denne bakgrunn reduserte Det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi i sin rapport frå november 2014 det tilrådde nivået for netto driftsoverskot, i prosent av driftsinntektene, frå 3 prosent til 1 ¾ prosent for kommunane generelt.

Fylkesmannen si vurdering er at netto driftsoverskot bør vere noko høgare enn 1 ¾ prosent av driftsinntektene for å kunne handtere svingingar i inntektene og for å ha stabilitet i tenestene.

Kommunen sitt netto driftsoverskot ligg godt over alle tilrådingar når det gjeld 2016, men netto driftsoverskot er venta å falle i åra som kjem. Kor mykje kjem ikkje fram i oppsettet.

Investering, lånegjeld og kapitalutgifter

I 2016 er det planlagt samla investeringar for til saman kr. 4,94 mill. Den største investeringa er avsetjing til nytt næringsbygg/kommunehus.

Investeringane i 2016 vert finansierte ved bruk av avsetjingar og mva-kompensasjon. Det vert med andre ord ikkje tatt opp ordinære lån til investering.

Vi har rekna ordinær langsiktig gjeld per 31.12.2014 for kommunane samla i fylket, utanom Bergen, til kr. 69.840,- per innbyggjar. I dette talet er ikkje pensjonsforplikting medrekna. Det tilsvarande talet for kommunen er kr. 67.947,-. Ser vi på gjeld i prosent av brutto driftsinntekter, er differansen mellom kommunen og fylket u/Bergen større på grunn av kommunen sitt høge inntektsnivå.

Det generelle gjeldsnivået for kommunane i landet har auka og nivået må bli vurdert som høgt. Kommunane samla i fylket, utanom Bergen, har eit gjeldsnivå som ligg noko høgare enn landsgjennomsnittet. Landsgjennomsnittet si langsiktige lånegjeld ved utgangen av 2014 var kr. 65.503,- per innbyggjar. Pensjonsforplikting er ikkje medrekna.

Det er viktig at kommunen i dei komande åra i stor grad nyttar eigedomsskatteinntektene til finansiering av investeringar. Låneopptaka bør vere på eit moderat nivå over tid for å unngå at kommunen sitt gjeldsnivå blir for høgt.

Oppsummering

Kommunen ventar ein vesentleg reduksjon av naturressursskatt og eigedomsskatt i økonomiplanperioden. Det same vil vere tilfelle i tida framover. Trass i fall i inntektene er kommunen svært inntektssterk.

Kommunen har redusert investeringane sine frå 2015. Rådmannen skriv at nivået på investeringane må bli tilpassa storleiken på resultat og avsetjingar frå drifta. Fylkesmannen meiner dette er ei sunn tilnærming.

Kommunen nytter skjema 1A i sin økonomiplan, mens «økonomisk oversikt drift» berre vert nytta til budsjettåret. Det er i seg sjølv greitt, i.o.m. at netto driftsresultat for dei påfølgande åra kan reknast ut frå tabell 1A om tabellane er samstemte, slik dei skal være. Da vil også avsetjingane i dei to oppsetta korrespondere.

Problemet er at kommunen heller ikkje i år har fått samstemt dei to oversiktene. Forklaringa ligg nok i inntekter relatert til kraft, og korleis desse skal handterast i dei to oppsetta. Fylkesmannen tilrår kommunen å ta kontakt med andre typiske «kraftkommunar» som Eidfjord og Samnanger for å sjå korleis dei angrip denne utfordringa.

Ut over dette er budsjettdokumenta gode og lette å orientere seg i.

Med helsing

Lars Sponheim

Rune Fjeld
ass. fylkesmann

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:
Nordhordland revisjonsdistrikt Postboks 16 5902 Isdalstø